HADİS USULÜ DERSLERİ

www.hadisusulu.com facebook: /HadisUsulu twitter: @HadisUsulu 13 Nisan 2015

DERS 15

MÜTEVATİR HADİS

Mütevâtir sözlükte, araya zaman girmekle beraber kesintiye uğramaksızın, devam etmek, birbiri ardınca gelmek anlamındaki v-t-r kökünden gelmektedir.

Bir hadis terimi olarak mütevâtir şöyle tanımlanmıştır: "Yalan bir haberi rivayet etme hususunda birleşmeleri aklın ve âdetin kabul etmeyeceği kadar kalabalık râvîler topluluğunun kendileri gibi bir topluluktan alıp naklettikleri, görülen ve duyulan (his ve müşahedeye dayalı) bir olayla ilgili hadislerdir".

Mütevâtir haber, **kesin olarak doğruluğu bilinen haberdir**. Dolayısıyla bir hadisin mütevâtir olması, onun **Hz. Peygamber'e ait olduğu hakkında bir şüphenin bulunmaması** demektir.

Şartları

Tanımından da anlaşılacağı üzere mütevâtir hadis için başlıca üç şart gerekmektedir:

1. Hadisin kalabalık bir topluluk tarafından rivayet edilmesi ve bu topluluğun <u>her nesilde</u> tevatür sayısının altına düşmemesi.
2. Bu kalabalığın yalan üzerine birleşmelerinin aklen ve âdeten mümkün olmaması.
3. Haberi nakleden kişilerin o haberi bizzat kaynağından işitmeleri veya olayı kendi gözleriyle görmeleri.

Lafzî Mütevâtir

Bütün rivayetlerinde **lafızları aynı** olan yani, Hz. Peygamber'in **ağzından çıktığı şekilde** bize ulaşan hadislerdir.

Örnek olarak Hz. Peygamber'in, "***Kim bilerek benim adıma yalan uydurursa cehennemdeki yerine hazırlansın***" (Buhârî, "İlim", 38; Müslim, "Zühd", 72) hadisini verilebilir.

Maʻnevî mütevâtir

Râvîlerin, aralarında müşterek bir nokta olan çeşitli hükümleri veya bilgileri ayrı ayrı lafızlarla nakletmeleri şeklinde meydana gelen **ortak manaya** denir. **Yani aynı anlam değişik lafızlarla rivayet edilmiş olmaktadır.**

Mesela Hz. Peygamber'in abdest alışını, namaz kılışını, nasıl oruç tuttuğunu, nasıl haccettiğini anlatan ibadetlere dair hadisler, Allah Resûlün'e Cennette Kevser Havzı'nın verileceğine dair rivayetler ve insanlara karşı davranışlarını bildiren farklı lafızlarla gelmiş pek çok hadis mânen tevâtür dercesine ulaşmış rivayetlerdir.